

Lu F 49

ACC. N:R M. 12049:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lösnig: Tid middagsmåltid brukade man bota med
löss. Man satte lövet i takbjälkarna. Löslar
byggdes också ute av fjärrer till barnens glädje.
Till julen hackades gauris och ströddes på
golven, för att dölja deras fulhet. De skurades
till alla högtider. Trasmattor lades på till
jul och påsk.

Täggprydnader: På jilarna pryddes hela väggarna
med jiltuv, men även med brnader. Smala,
som satte sig vid taket och heder, som
täckte väggen. På länge meddelaren minn hade
man haft tapeter. De var i många färger, för
att det inte skulle synas på dem. På 1890-talet
skaffade man sig tavlor med bibliska motiv och
de köptes av bringresande försäffare.

Bräde och skäpprydnader: Till vardags skurades brädet,
men till alla högtider kom vita linmedukar på.
Tavduken blev vanlig i köjan.

av 1900-talet. På bordet satte man ljusstaken både
vid jillid och på begravingar. På skåpen hade
man små ljus i trä, vilka köpts av kringresande.

Ljusak: I köket hade man öppen spis med
en krefoting. I stugan stod sättegämn, som eldades
från köket och andra rum hade järnkaminer.

Belysning: Fotogenlampor utgjorde den enda belysning-
en. Lamporna var dels små, omkring 15-20 cm höga
och dels större, "14 linjare", som hängde i taket och
gav oadentligt ljus.

Blommor: Inke ofta togs blommor in; bara till
midnattssnack satte man dem i vascer på skåpen.
Trädväxter hade man många: myrtar, busmyrter,
liljer och oranger, som luktade mycket godt. Sticklingar
fick man få sina träd och planterade dem. Om
man stal för många sticklingar fick ett träd,
dog det. Tidare skulle man inte ta dem, medan
trädet blommade.

ACC. N:R M. 12049:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Andra prylvar: På 90-talet hade man halm-
kronor och halmbockar uppsatta under julen.

Dessa uppgifter är från fru Svenssons föräldrahem i
Lönstada, där den rike ägaren älskat om och byggt
kill. Men nu står huset östbott.

Såsom binnaring till fridklubben hedens bryg-
makeri i snart sagt varlunda hus i Låstoda. Uddelens
fader var en av de första som började därmed
på 80-talet. Då det var ont om arbete skaffade man
sig en extrainkomst genom brygmakeriet. Man gjorde
brygg som till det första världskrigets början. Då
det blev lite med arbete och anställningen vänn
slutade man med binnaringen. Nu finns det bryg-
makerifabrik i Låstoda.

Rivaren, gran, fur, eller asp skjuts från
bänken. Först bytades spänen för hand. Tygeln
var gjord av en platt träbit och under denna var
en rässad järnplatta fastsatt. Sedan slogs spänen
slått och lagom breda, ungefär 5 cm. Spänen flötades
till en botten och då den fick önskad storlek, slogs
spänen upp i rätt vinkel mot botten och så flötades
sidorna. Ena dagen band bryggarna och nästa
dag gypade man dem.

grypen grides av tre spånar, ni blev den lättare att
böja. Så sattes ytterbrudet runt korgens öppning
på och sedan innerbrudet, di det var nog med
detta, som höll stöp korg och grypa, måste en som
var van därvid, göra det.

Man kunde göra ungefär 50 korgar
om dagen. De förpackades i sex styckkar utan
grypar. De var lösa bredvid. Den minsta korgen
rymde 2 liter och kostade 2 öre. Den största
kostade 10 öre.

De färdiga produkterna förslades med
järnväg till Malmö och flaktades sedan med
bil till Danmark, England och Tyskland, där
varorna avyttrades under ypprokt av en svensk
eller flera, som följt med för att grypa korgarna
och göra dem färdiga.

På vinterkvällarna arbetade man
med korgbindningen, men även på somrarna.

ACC. N:R M. 12049:6.

Tyngare sackstuguvorther och örn smäbränder
från vilken inte lantbruket gav något, ägnade sig
åt denna binnäsing i Kristeda. Ibland hade
man någon anställd, som gick omkring och
läste upp de yngre. Hela familjen deltog i
arbetet och mönster fick man av varandra.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lut 74,

ACC. N:R M. 12049:7.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Swamp: Man ansåg inte swamp som matnyttig och
meddelaren anser det inte ännu. Man skilde bara
på swamp, flugswamp och mucklar. Man trodde inte
swampen var för människor. Tunga drömmar om
fortfarande i swamp och myrten. Men bark och biter.
Kött: Enligt kött köpte man och åt som annat kött
utan att reflektera över orsaken.

Talr, kitting, lamm: Dessutom åt man också. Det
fanns de som bara gick från hus till hus under
julkiden och slaktade under 14-dagars tid utan
beträning. Ibland fick de en bit kött. Djuren
ställdes som nu. Det förekom att man sålde
kött gårdarna emellan.

Fisk: Man jagade mycket. Färst de raggfåglar,
orre, gäddor och huse, som åt i samma utskänning
som nu. Ibland tog raggfåglare djuren till stan och
sålde dem.

Tron: De maskades på vanligt sätt och åt de som nu.

??

ACC. N:R M. 12049:8.

Fisk: Man fiskade mycket i Innarne, abborre, gädda,
ål och mört, vilka man åt.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ACC. N:R M. 12049:9.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Klädebräkt: I början av 1900-talet började de konfektionssydda kläderna komma. Det var först ytterklädes man köpte, kappan var det vanligaste plagget och köptes i stan. Tallmänhet trodde man det var billigare i Sölvesborg. Därför reste man hellre dit än till Kristianstads. Den bättre situerade klassen började köpa kläderna, som inte var så slitstarka men satt bra på och var mjukare än de gamla hemgjorda.

Skodon: Vid 1900-talets början kom också de fabriksstillverkade skodorna. De köptes i stan eller också tog handelsboden hem dem. Det var mest smala eller skor med klipp och vristen. De var smäckrare och inte så klumpiga som de hemgjorda.

Textil: Vid samma tid köpte man också tyg i affärerna till blusar, skjorter och underskär. De gamla tyckte inte om nymodigheterna, efter-

som de inte var så starka, men de unga tyckte
bättre om de mjuka och behagliga tygerna.
Gardiner hade man haft så länge meddelaren
omins. De drogs åt vidrarna och fästes upp precis
som nu.

Möbler: Omkring 1905 kom de fabriksframställda
möblerna. Det var strömmor man köpte och de
var klumpigare och inte så ratgjorda, som de
hemgjorda. De hade samma namn som nu och
köptes från stan eller hos möbelhandlaren i
trakten.

Porcelin: Porcelin hade man näst meddelaren var liten.
Det köptes i affärerna och förekom inte i serviser
utan bara i vilda artiklar som fat, tallrikar,
kassar och skålar. Porcelinet var grovt och vitt. Det
fanns även blommigt porcelin.

Glas: Förutom prydnadssaker av glas hade man
upplätt bordsglas i olika storlekar.

Tapeter: Så länge meddelaren minner hade man haft alla rummen tapetserade med mörka, flög-riga tapeter, som köptes i affären.

Spisar: År 1907 hade meddelaren fått lagt in gjutfrys-spis på den fjärde spisens plats i köket. I rummen fanns inga kaminer. Handlaren i byn skötte om leveransen av spisar.

Färdmedel o. snickeri-manufaktur: Så länge meddelaren minner hade färdmedel och snickeri-manufaktur varit tillgängliga och utskäp av dessa snickeri-manufaktur.

Lantbruksskolor: Plogar, arader fick man från affären de var lättgängna. Tröskmaskinen var den första lantbruksmaskinen av industriell tillverkning. Den kom omkring 1920.

Handel: Stort betydelse har lanthandeln haft men även i sin mån var stadens betydelse, men de skedde ju inte så ofta.